

Psychologia

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauk i o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	1. Studium Psychologii Zdrowia (2MB) ul. Litewska 14/16 00-581 Warszawa tel. 22 116 92 11 www.zpikm.wum.edu.pl 2. Studium Komunikacji Medycznej (S4) ul. Litewska 14/16 00-581 Warszawa tel. 22 116 92 27 www.skm.wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Studium Psychologii Zdrowia dr hab. Dorota Włodarczyk (2MB) Dorota.wlodarczyk@wum.edu.pl Studium Komunikacji Medycznej (S4) dr hab. Antonina Doroszevska Antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr Hanna Rozenek Studium Psychologii Zdrowia (2MB)

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	hanna.rozenek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr Hanna Rozenek Studium Psychologii Zdrowia (2MB) hanna.rozenek@wum.edu.pl dr hab. Antonina Doroszevska Studium Komunikacji Medycznej (S4) antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1. Studium Psychologii Zdrowia (2MB): dr Jolanta Banasiewicz, dr Tomasz Duda, dr Hanna Rozenek, , dr Urszula Ziętalewicz 2. Studium Komunikacji Medycznej (S4): dr hab. Antonina Doroszevska, dr Mariola Piszczatowska-Oleksiewicz, mgr Magdalena Nowak, mgr Dominika Saad, mgr Piotr Smolaga, mgr Joanna Zawadowska, mgr Karolina Mossakowska.

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok I, semestr I	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		5h (SKM), 10h (SPZ)	0,58
seminarium (S)		10 5h (SPZ) + 5h (SKM)	0,46
ćwiczenia (C)		15h 9h (SPZ) + 6h (SKM)	0,7
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		10	0,46

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie studentów z wybranymi koncepcjami psychologicznymi, które umożliwiają rozumienie mechanizmów kierujących funkcjonowaniem człowieka (2MB)
C2	Przekazanie wiedzy na temat roli, jaką odgrywają czynniki psychospołeczne w przebiegu procesu diagnozy, choroby i terapii oraz kształtowanie wrażliwości studentów na problemy psychospołeczne pacjentów (2MB)
C3	Przedstawienie najważniejszych informacji na temat stresu i jego związków ze zdrowiem (2MB)
C4	Przekazanie wiedzy na temat zaburzeń zachowania i osobowości (2MB)
C5	Kształtowanie praktycznych umiejętności skutecznego radzenia sobie ze stresem (2MB)
C6	Przekazanie wiedzy na temat celów komunikacji interpersonalnej oraz komunikacji w praktyce pielęgniarstwa (S4)
C7	Przekazanie wiedzy o metodach usprawniających komunikację w praktyce medycznej oraz pogłębienie umiejętności w tym zakresie (S4)
C8	Zdobycie i rozwinięcie podstawowych umiejętności komunikacyjnych wpływających pozytywnie na jakość kontaktu z pacjentem (S4)
C9	Kształtowanie postawy pielęgniarki/pielęgniara w stosunku do pacjenta opartej na szacunku, prawie do autonomii, zaufaniu i empatii (2MB/S4)
C10	Rozwój osobisty: aktywne poszerzanie świadomości własnych zasobów i ograniczeń psychologicznych (2MB)

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone; (2MB)
B.W2.	problematykę relacji człowiek–środowisko społeczne zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka a w sytuacjach trudnych; (2MB)
B.W4.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju; (2MB)
B.W5.	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości; (2MB)
B.W7.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia; (2MB)
B.W8.	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby; (2MB)
B.W9.	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów; (2MB)

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

B.W10.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej; (2MB)
B.W11.	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu; (2MB)
B.W.48.	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarstwie, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia; (2MB/S4)
B.W.49.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi. (2MB/S4)

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne; (2MB)
B.U2.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym; (2MB)
B.U3.	oceniać związki choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka; (2MB)
B.U4.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żal, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy; (2MB/S4)
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne; (2MB)
B.U8.	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego; (2MB)
B.U9.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna. (2MB)

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	<i>(pole nieobowiązkowe)</i> Efekty w zakresie
---------------------------------	--

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	
W2	

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	
U2	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną lub opiekunem; (2MB/S4)
----	---

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; (2MB/S4)
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 2MB/S4
K7	sostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych (2MB/S4).

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład – stacjonarnie oraz w formie prezentacji zamieszczonych na platformie e-learningowej WUM (Studium Psychologii Zdrowia)	Istota psychologii jej zastosowania w pielęgniarstwie. Etapy rozwoju psychicznego człowieka: prawidłowości i zaburzenia. (2MB)	B.W1., B.W4., B.U1., K1., K2., K7.
	Wybrane zagadnienia z zakresu psychopatologii. Potoczne i kliniczne kryteria zachowań normatywnych. Zaburzenia osobowości. (2MB)	B.W1., B.W4., B.U1., K.2., 5, K6., K7.
	Determinanty zachowania człowieka: procesy poznawcze, emocje, motywacje, temperament. Człowiek jako istota społeczna. (2MB)	B.W2., B.W4., B.W5., B.U1., K5, K6.
	Teorie stresu psychologicznego. Stres zawodowy w pielęgniarstwie. Wypalenie zawodowe – przyczyny i zapobieganie. (2MB)	B.W2., B.W7., B.U1., B.U3.
Wykłady stacjonarne (Studium Komunikacji Medycznej)	Wykłady prowadzone przez SKM (w formie stacjonarnej) Zajęcia koncentrują się na poznaniu kompetencji komunikacyjnych w odniesieniu do określonych relacji interpersonalnych, problemów klinicznych oraz sytuacji psychospołecznej pacjenta. W1.Sposoby nawiązywania kontaktu i budowania relacji z pacjentem. Perspektywa pacjenta. W2. Komunikacja w sytuacjach trudnych. Dialog Motywujący.	B.W.48., B.W.49., B.U.5., B.U.6., K1, K2, K5, K6, K7.
		B.W.48., B.W.49., B.U.5., B.U.6., K1, K2, K5, K6, K7.
Seminarium (SPZ)	S1.Wprowadzenie do psychologii zdrowia. Zagadnienie zdrowia i choroby w świetle wybranych koncepcji psychologicznych. Psychospołeczne czynniki ryzyka chorób somatycznych. (2MB)	B.W2., B.W8., B.W48., B.U1., B.U2., B.U3.,
	S2. Psychologia choroby i chorowania–mechanizmy adaptacji i zmagania się z chorobami. Psychologiczne aspekty bólu i jego leczenia. (2MB)	B.W9., B.W10., B.W48., B.W49., B.U1., B.U2., B.U3., K1, K.2., K5., K6.
	S3. Psychologiczne aspekty umierania, śmierci i procesu żałoby. (2MB)	B.W2., B.W48., B.W49., B.U2., B.U3., B. U4., K1, K3, K5, K6.
Seminarium (SKM)	S1 Podstawowe umiejętności komunikacyjne w praktyce pielęgniarstwie S2 Perspektywa pacjenta S3 Aktywne słuchanie	B.W.48., B.W.49., B.U.5., B.U.6., K1, K2, K5, K6, K7.

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	S4 Wprowadzenie do dialogu motywacyjnego S5 Podstawowe elementy dialogu motywacyjnego	
Ćwiczenia	C1. Źródła i konsekwencje sytuacji stresowych. Stres a zdrowie. (2MB)	B.W7, B.U1., B.U2., B.U3., K5, K6.
	C2. Radzenie sobie ze stresem – style, strategie, zasoby zaradcze i techniki radzenia sobie. (2MB)	B.W2., B.W7., B.W11., B.U7., B.U8., K5
	C3. Relacja pacjent-personel medyczny w sytuacjach trudnych. Formy pomocy psychologicznej. (2MB)	B.W2., B.W.10., B.W.49., B.U1., B.U2., B.U3., B.U4., B.U9., K1, K2, K5, K6, K7.
	C4. Umiejętności komunikacyjne. Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktu i budowania empatycznej relacji z pacjentem, z Uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji (wieku, płci i kontekstu medycznego). (S4)	B.W.48., B.W.49., B.U.5., B.U.6., K1, K2, K5, K6, K7
	C5. Komunikacja w sytuacjach trudnych uwzględniająca perspektywę pacjenta. Zastosowanie Dialogu motywującego do modyfikacji zachowań szkodliwych dla zdrowia i przestrzegania zaleceń. (S4)	B.W.48., B.W.49., B.U.5., B.U.6., K1, K2, K5, K6, K7
Samokształcenie - praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu	Stres zawodowy w pielęgniarstwie. Wypalenie zawodowe - przyczyny i zapobieganie. (2MB)	B.W2., B.W7., B.W11., B.U1., B.U8.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Drozdowska I, Doroszevska A., Komunikacja w opiece zorientowanej na osobę, w: Opieka zorientowana na osobę. Patient centered care, Sak- Dankosky N., Serafin L., PZWL, 2024, s. 64- 78.
2. Feleszko W., Nowina-Konopka M., Małeckie Ł. (red.), w: Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy, Medycyna Praktyczna, Kraków, 2018, Str.31-39, 183-195.
3. Włodarczyk D, Łazarewicz M. (red.). *Psychologia w medycynie i naukach o zdrowiu*. Warszawa: Wydawnictwo PWN, 2026 (wybrane rozdziały)
4. *Podręcznik Empatii – wydanie kieszonkowe*. Popa-Velea i in. Wydawnictwo WUM: 2026.
Do pobrania z: <https://erudite-project.eu/empathy-manual/> oraz Link do platformy ERUDIŁE <https://erudite-empathy-platform.eu/pl/home-polski/> [tu zadanie dla studentów - studenci po ZAREJESTROWANIU mogą wykonać pomiar empatii (CASES, TEQ, EAS) oraz reaktywności interpersonalnej (IRI) i roszczeniowości akademickiej (AES). Po wykonaniu poszczególnych skal otrzymuje się pojedynczy wynik poziomu (bez opisu). Wykonanie CASES + TEQ + AES daje "Raport końcowy" z szerszym opisem i praktycznymi wskazówkami dotyczącymi dalszego rozwoju]

Uzupełniająca

1. Heszen-Celińska, I., Sęk, H., Psychologia zdrowia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2021.
2. Ostrowska A., Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w praktyce lekarskiej, Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem, Wydawnictwo IFiSPAN, Warszawa, 2021.
3. Trzcieniecka-Green A. (red.): Psychologia podręcznik dla studentów kierunków medycznych. UNIVERSITAS, Kraków, 2006.
4. Birch A.: Psychologia rozwojowa w zarysie. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2011.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.U4.,B.U5.,B.U6. B.W5., K1, K5, K6.	Zaliczenie –zadanie na 2 ćwiczeniach prowadzonych przez SKM (SKM)	Zdobycie minimum 51% punktów w arkuszu obserwacji
B.W1.,B.W2.,B.W4., B.W5., B.W7., B.W8., B.W9., B.W10., B.W11., B.W.48., B.W.49. B.U1.,B.U2.,B.U3., B.U4., B.U7., B. U8.B.U.9	Obecność oraz aktywny udział i realizacja w trakcie zajęć seminaryjnych i ćwiczeniowych zadań wskazanych przez prowadzącego według podanych instrukcji. Ocenianie formujące. Wejściówka na pierwszych ćwiczeniach prowadzonych przez SKM (4. ćwiczenia w kursie) - test wiedzy obejmując zagadnienia związane z podstawowymi umiejętnościami komunikacyjnymi, takimi jak: parafrazy, klaryfikacje, odzwierciedlenia emocji, pytania otwarte i zamknięte, podsumowania (SKM)	Minimalne akceptowalne wykonanie zadań pozwalające na osiągnięcie wyznaczonych celów i rozwiązanie problemu Zdobycie min. 51%
K1, K2, K5, K6, K6, K7	Obserwacja zachowania studenta. Ocenianie formujące.	Posługiwanie się opisanymi kompetencjami
Samokształcenie - praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu	Dyskusja panelowa/dyskusja okrągłego stołu/test/gra dydaktyczna/analiza artykułu pod kątem EBNP/metoda problemowa/burza mózgów/metaplan.	Metody aktywizujące - aktywne uczestnictwo w pracy samokształceniowej prowadzonej w ramach konsultacji ze studentami.
B.W1.,B.W2.,B.W4., B.W5., B.W7., B.W8., B.W9., B.W10., B.W11., B.W.48., B.W.49. B.U1.,B.U2.,B.U3., B.U4., B.U7., B. U8.B.U.9 K1, K2, K5, K6, K6, K7	Końcowy test wiadomości dla wszystkich grup, przeprowadzony za pośrednictwem platformy e-learningowej WUM. Wynik testu będzie podstawą uzyskania oceny z przedmiotu (test jednokrotnego wyboru z 4 wariantami odpowiedzi), obejmujący treści realizowane na wszystkich wykładach, seminariach ćwiczeniach i w ramach samokształcenia. Informacja o terminie testu zostanie przekazana studentom przez osoby prowadzące zajęcia.	Próg zaliczeniowy $\geq 60\%$ prawidłowych odpowiedzi. 2,0 (ndst) 0-59% 3,0 (dost) 60-67% 3,5 (ddb) 68-75% 4,0 (db) 76-83% 4,5 (pdb) 84-91% 5,0 (bdb) 92-100%

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.
- W razie pojedynczych nieobecności (w sytuacjach losowych) zarówno na zajęciach seminaryjnych, jak i ćwiczeniowych należy je odrobić z inną grupą po porozumieniu z osobą prowadzącą ćwiczenia/seminaria z daną grupą. Termin i sposób odrobienia zajęć podany będzie przez osoby prowadzące jednorazowo, a nieotrzymanie tego terminu skutkuje niedopuszczeniem do testu zaliczeniowego i w konsekwencji brakiem zaliczenia przedmiotu. Nieobecność na 2 i więcej zajęć prowadzonych przez Studium Komunikacji Medycznej będzie można zaliczyć przygotowując pisemnie wywiad z pielęgniarką lub pacjentem dotyczącym komunikacji w pracy pielęgniarki lub z doświadczenia pacjenta i opisanie trudności komunikacyjnych które mogą występować w różnych sytuacjach opisywanych podczas wywiadu oraz przedstawienie prawidłowej formy komunikacji w opisywanych sytuacjach.
- W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z testu zaliczeniowego istnieje możliwość dwukrotnej poprawy - w formie odpowiedzi ustnej. Termin poprawy podany będzie przez koordynatora przedmiotu jednorazowo, a nieotrzymanie tego terminu skutkuje

brakiem zaliczenia przedmiotu.

4. Na początku roku akademickiego na platformie e-learningowej zostaną udostępnione dodatkowe materiały, pomocne w przygotowaniu się do i podczas zajęć. Zachęcamy do zapoznania się z nimi przed rozpoczęciem seminariów. (www.e-learning.wum.edu.pl.)

5. Osoby, które chciałyby uczęszczać na wszystkie ćwiczenia realizowane przez Studium Komunikacji Medycznej z inną grupą są proszone o złożenie podania z uzasadnieniem o zmianę grupy na początku roku akademickiego do kierowniczki SKM dr hab. Antoniny Doroszewskiej. W przypadku innych zajęć należy taką zmianę ustalić z osobami prowadzącymi.

6. Przy Studium Komunikacji Medycznej działa SKN Komunikacji i Edukacji Medycznej. Opiekunką koła jest dr hab. Antonina Doroszevska (antonina.doroszevska@wum.edu.pl). Strona SKN Komunikacji i Edukacji Medycznej, na której można znaleźć więcej informacji –

<http://www.facebook.com/sknedumedwum>.)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich